כד: הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

עין משפט נר מצוה

בו א מיי׳ פכ״ג מהל׳ כלים הלכה י:
גז ב מיי׳ פי״ח מהל׳ פסולי המוקדשין הלכה ט:
סח ג ד מיי׳ שם הלכה ט:

ועשאו וילון טהור מן המדרס. וכגון דעבד ליה שיעור מעשה כדתניא בפרק כמה אשה (שבת ד׳ נח:) דלית עוקין מטומאתן אלא בשיעור מעשה ובמקבת כלים בפרק הכריס (מ״ז) מפרש לישנא דלית עוקין מטומאתן אלא בשיעור מעשה דתנן סדין שהוא טמא מדרס עשאה וילון טהור מן המדרס אלא טמא טמא מת מחיתי טהרה ג״ם לומרים משיתפר וכ״ה לומרים משיקשר ר״ע לומר משיקצה (ב) וכי כתיב מדרס נגע זה לפי מה שהוא ר״ל דלא לתרוץ שבא ליה טומאה ל״ל דלתירוי נכנד אלא נקפל מדרסם עליו הוי ועוד ל״ל דלא מיירי בסדרם עליו כנגדו עדיין או נעול או בדבר שטומאת מדרס לת״כ לתיש ליה מדרס ומגע נמי נמי אחת וכמה אחת לא תמרינן שבע אלא ליה טומאה דמקפל אלא כגון שיש פקועי כלי עץ שמפקיעין או דבריס שאין מטמאין מדרס: **כי** נגע בו **הוב מיהא טמא ואפילו** לבסוף כו׳. לפי מה דס״ל לגבי שאין מילוך אין נמי אחת לזה אחר זה כדמוכח בסמוך כשבא לדקדק מפיקא לי׳ לומר דממנא קמא היה לו לדקדק דלא תמרינן שבע ליה טומאה דקתני אכל טמא מגע מדרס ופירושו נמי אחת מהה לו טומאת מדרס וטומאת מגע לפי שנוגע בעלמו דת״ק דרבי יוסי הוא ר״מ דקסבר טומאת בית הסתרים מטמאה כפ׳ כהמה המקשה (מולין דף עב:) דפליגי כי האי גוונא בשלשה על שלשה שנאמרו ר״ל דלכך דייק מר׳ יוסי דקתני שלא תאמר הא דפליג עליה כ׳ יוסי ודקאמר (י) כאילו מדרס נגע זה הייט משום דס״ל דתמרינן שבע ליה טומאה ות״ת בס״פ העור והרטוט (שם דף קכח:) גבי (י) (תמיכת בית תבר) מן כאי דאמר מיטב עליו ואמ״כ תמכו טמא לפי שירד עליו תורת טומאת מולין כשמיטב עליו ואמאי נימא שבע ליה טומאה שהוא טמא טומאת שבעת פרישתו דתמרינן בפרק כמה המקשה (שם דף עב:) בשלש על שלשה [ד] (בשבע) הנאות מנגד גדול דבשעת פרישתו מקבלין מקבלות טומאה מאהיל ור״ל דבשעור והרוטב (שם דף קכח:) מיירי בשלשה על שלשה כאהל כדי להעלות תרוכה כשמותבו דלא מטמיא ומיהו קשה כפוף כילד לולין (פסחים דף פה:) גבי טומאה לו לא גזרו דקאמר ת״ם אבר שיצא מקצתו מותר כו׳ ואי אמרת גזרו היה לנגן טומאה כי תמיך ליה מאי הוי הא קא מטמא ואמאי טומאת בית הסתרים היא ולא מטמא ואכתי הא קא מטמא בשעת פרישתו ואין לומר לליכא כשיעור כמה שצמחו דת״ק לא הוה ליה לטעמא בית הסתרים דהוי לומר לליכא כשיעור כמה שצמחו דת״ק לא הוה ליה לטעמא בית הסתרים ולגבי דרבי יוסי הוא דאמר לומר למיירי בפסחים (דף פה.) ובשעור והרוטב (מולין דף קכח:) [ה] בגיתזום (ב) בעל כרחו דהא בכריתות בפרק אמרו לו (דף טו:) מוכח דלא מקבל טומאה בשעת פרישתו גבי אכר המדולדל בתלם ומיהו לא מסתברא דמיתוקם היא כ) דפסחים בגיתזום בעל כרחו דהא קתני מותר עד שמגיע לעפר וקולף עד שמגיע לפרק ומותר ושמא כשמותר בשעת פרישתו לפי שבפרק מפרישין בין זה לזה ת״ש ממתך בפרק כמה מעט ומשלוך וחזר ומתחך מעט [ומשלוך] עד שממתך תת כולו שתיו טוגע בשבע בשעת פרישתו וכן מפרש בהדיא בירושלמי בפרק כל שהוא ומשלוך לבשניי בשעור והרוטב (שם דף קכח.) לתניא כר״מ לעולם תמיכתו מולין כמאן דמיפרכי דמו לדקתמר לכיעת בפרק כמה המקשה (מולין דף עב:) [ו] הכיא (ל) דבשר שיצא והוציא ההכיא קונדס ללא כרכיעת ת״ל לא תמרינן תיכוי תיכוי ודומיא דידות הכלים שעמד לקנסן ואם תאמר בפרק ואלו קשרים (שבת דף קיב:) ובפרק ג׳ דעירובין (דף כד.) לתמרינן שבע שעובר תת יד ודומיא דידות הכלים שעמד לקנסן ואם תאמר בפרק ואלו קשרים (שבת דף קיב:) ובפרק כלל גולין (פסחים דף פה.) ויש לומר שנפקקה תחת מחניו ותיקנה טומאת מדרס נפקקה שניה ותיקנה טהור מן המדרס אכל טמא מגע מדרס ופריך מאי שנא דתמרינן שבע ליה טומאה דקתני אליבא דרבי יהודה (מאיר) אבל טמא מגע מדרס משום דטנופת כל נימא ונימא שהיא טומאה מדרס בחברתה והוה ליה מגע מדרס לטמא אוכלין דמשקין ואע״ג דסלקא מיניה טומאת מדרס שלא יטמא טומאה חמורה לטמא אדם וכלים הואיל ואינו מיוחד למדרס: ג) א״ר יוסי. וכי באיזה מדרס וכו׳ ואי משום שטנופת כל נימא ונימא בחברתה טומאת בית הסתרים אינו מטמא: ד) בשני מדרגין המקופלין כו׳. רש״י מיירי כשיש אויר מפסיק בין עליון לתחתון דאי במקופלין זה ע״ג זה בלא הפסק אויר נמצא שהחבירי נצמדו על שניהם יחד וא״כ העליון נמי היה לו ליטמא מגע מדרס כבת אחת כמו בתחתון אבל כשיש אויר מפסיק ביניהם נמצא דנחת מדרס על העליון קודם שיגע בתחתון ותו לא חלה ביה מגע מדרס דהוי ליה טומאה קלה של החמורה: ז) ואמאי נימא שבע ליה טומאה חמורה על התחתון לא יחות עליה חד טומאה מגע מדרס וא״ת לפי סברת המקשה דלא מחלק בין בבאין בבת אחת לבאין בזה אחר זה תיקשי ליה היא הפיכה העליון אמאי אינו נמא מגע מדרס משום דנוגע בתחתון ר״ל שלעולם היה יודע המקשה שיש לנו לחלק בין בת אחת לזה אחר זה דבי דלא ידיד בזה אחר זה ה קלה על החמורה והכא היה מקשה כיון דלא אמרינן שבע ליה טומאה בקלה חמורה בבת אחת הכי נמי לא הל״ל שבע ליה טומאה בקלה על קלה אפי׳ בזה אחר זה ומשני דאין לדמות כלל בת אחת לזה אחר ה דנהי דלא אמרינן שבע ליה טומאה בבת אחת בזה אחר זה יש לנו לומר שבע יה טומאה וא״ת לעיל מקשה לימא שבע ליה טומאה אפי׳ בזה אחר זה א) נבי כי נגע ביה הוב לבסוף יקשי ליה מסיפא עליון מאי אינו טמא נמי מגע התחתון דרש לפי שנוגע בתחתון ל״ל דאה״נ דמצי לאקשויי יניה וא״ת אדמקשה ליה מסיפא דלא אמרינן שבע יה טומאה תיקשי ליה דרישא נופיה קמליהיה ת״ק דאמר אבל טמא מגע דרס אלמא לא אמרינן שבע ליה טומאה והדרק שמעון מיידלא דפשיטא יה דטומאה דאחיא מגופיה גון בפילהא דת״ק לא מרינן דשבע ליה טומאה: ן הא איכא הילהא דקומץ לא קריב שהרי מחמת הצי עשרון הוא שהרי שלשתן נקקו לקרות הרי הילכך הוי אי קומץ חסר תילתא ל״א א איכא דנקא והיא היא דהיינו דנקא לכל אחד ואחד

ב) כ״ל לפי׳ דמסיים בלא מרינן שבע ליה טומאה לפי׳ ה תמר זה מקשה ליה מתיפלי ז. ב) כ״ל ואפס נמי מימא ל דקתני רק על שבעתן טומקת למנחם זו ולא על התנופה.

שיטה מקובצת

ב) מדרס ועשאו וילון טהור מן המדרס. אליבא דרבי יהודה) (מאיר) אבל טמא מגע מדרס משום דטנופת כל נימא ונימא שהיא טומאה מדרס בחברתה והוה ליה מגע מדרס לטמא אוכלין דמשקין ואע״ג דסלקא מיניה טומאת מדרס שלא יטמא טומאה חמורה לטמא אדם וכלים הואיל ואינו מיוחד למדרס: ג) א״ר יוסי. וכי באיזה מדרס וכו׳ ואי משום שטנופת כל נימא ונימא בחברתה טומאת בית הסתרים אינו מטמא: ד) בשני מדרגין המקופלין כו׳. רש״י מיירי כשיש אויר מפסיק ביניהם ונמצא דנחת מדרס על העליון קודם שיגע בתחתון ותו לא חלה ביה מגע מדרס דהוי ליה טומאה קלה של החמורה: ז) ואמאי נימא שבע ליה טומאה חמורה על התחתון לא יחות עליה חד טומאה מגע מדרס וא״ת לפי סברת המקשה דלא מחלק בין בבאין בבת אחת לבאין בזה אחר זה תיקשי ליה היא הפיכה העליון אמאי אינו נמא מגע מדרס משום דנוגע בתחתון ר״ל שלעולם היה יודע המקשה שיש לנו לחלק בין בת אחת לזה אחר זה דבי דלא ידיד בזה אחר זה ה קלה על החמורה והכא היה מקשה כיון דלא אמרינן שבע ליה טומאה בקלה חמורה בבת אחת הכי נמי לא הל״ל שבע ליה טומאה בקלה על קלה אפי׳ בזה אחר זה ומשני דאין לדמות כלל בת אחת לזה אחר ה דנהי דלא אמרינן שבע ליה טומאה בבת אחת בזה אחר זה יש לנו לומר שבע יה טומאה וא״ת לעיל מקשה לימא שבע ליה טומאה אפי׳ בזה אחר זה א) נבי כי נגע ביה הוב לבסוף יקשי ליה מסיפא עליון מאי אינו טמא נמי מגע התחתון דרש לפי שנוגע בתחתון ל״ל דאה״נ דמצי לאקשויי יניה וא״ת אדמקשה ליה מסיפא דלא אמרינן שבע יה טומאה תיקשי ליה דרישא נופיה קמליהיה ת״ק דאמר אבל טמא מגע דרס אלמא לא אמרינן שבע ליה טומאה והדרק שמעון מיידלא דפשיטא יה דטומאה דאחיא מגופיה גון בפילהא דת״ק לא מרינן דשבע ליה טומאה: ן הא איכא הילהא דקומץ לא קריב שהרי מחמת הצי עשרון הוא שהרי שלשתן נקקו לקרות הרי הילכך הוי אי קומץ חסר תילתא ל״א א איכא דנקא והיא היא דהיינו דנקא לכל אחד ואחד

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ ת״ש יפי׳ ובי כתיב מדרס: (ב) שם בטמא מדרס (תוס״ע כ״ב ד״ה לתוכן זה נטמא: (ג) שם ואמאי לימא: (ד) שם אמר רב מפי קומץ: (ה) רש״י ד״ה כי נגע וכו׳ ואפילו וכו׳ מלה עליון טומאת מגע: (ו) ד״ה דילמא וכו׳ כל שבע ליה טומאה משום: (ז) ד״ה ומגע מדרס וכו׳ מגע מדרס הס״ד: (ח) ד״ה ומלמ״ד תיכוי וכו׳ דמחמת: (ט) שם ד״ה ומשלוך וכו׳ מעיקרא הס״ד ותת״כ מ״ה וכי כתיב וכו׳ שמטמא מדרס דאם לא כן מאי ליה: (י) ד״ה כי נגע וכו׳ וקתני וכו׳ כתיב: (כ) בא״ד בגיתזום בכל כחו דמה: (ל) בא״ד נמצר העומר ליתני כי הכא דאבר שיצא מקצתו וכולה שוכר:

גליון הש״ס

גמ׳ אכר ר״א עשרון שהלקו ואכר א׳ מהן. עי׳ לקמן דף פ׳ ע״ב תוס׳ ד״ה כולהו:

שיטה מקובצת (המשך)

משני חצאי עשרון הצריכין לכפותה והיינו תילתא לשנינהן יחד: ו) בדתנא דכהן. עי׳ תוס׳ לקמן דף עו ע״ב: וכהן כי קמיץ אעשרון קא קמיץ. וא״ת א״כ היכי מפסלא מנחה משום יתר ב) משום דתילתא קמיץ מעשרון שלא הוסדה עמו ואומר מר״ל דאכא שאני שחצאי העשרונים מבוררין ואינן נוגעין זיכול הכהן להחכירן מה שהוא רואה אבל מחצרים כיון דאינו יכול לברורם זה מזה יצתו אינו מועיל כלום והשתא ניחא נמי הא דאמרינן באלו מנחות (דף קו ע״ב) ריבה במדת עשרונו פסולה ולא אמרינן בדתנן דכהן מילא מילקא רכיון דלא בייר עשרון דידיה מעולם לאו בדתנא דכהן תילא מילתא: ו) אדם וכלים שהרי: ח) עליו טומאת מגע: ט) תלה עליו טומאה: י) שבע ליה טומאה משום טומאה אחרינה חמורה: יא) עם האבוד. לכאורה הס״ד ומה״ת מופרש ואשאון מצטרפים שהרי חבריהם היו שניהם האחרים מצטרפין: יב) שהרי שניהם חבריהן הס״ד: יג) מכאה אחת באים הס״ד: יד) איזהו אינו נאכל תיבת לא ל״ש: טו) חשיב שהרי בחפצה: טז) דטומאת בית הסתרים מטמיא דמדרס: יז) בשלש על שלש הבאות והיכת הבבד נמחק: יח) בגיתזום בכל כחו: יט) כי התיא דאבר שיצא מקצתו:

מסורת הש״ס

ג) רש״ב מ״ו. ג) [ויתכן להיות לעיל. ג) סוט. ד) ש״ק, ה) ש״ל מאחרונים. ו) ש״ל טמא, ז) מטמאת מדרס ומגע מדרס ומסל״ת. ל״ק. ו) מאהלים הס״ד והמאהל יש למתוק. ל״ק. ח) מחק. ל״ק. ט) [מגת עז:]. י) (מתוק כיוס כשר מאכל). כ) ומפסיד עוד למדן כי הפסחים מטמיא למוקי כי. ל״ק. ל) רש״ק. מ) רש״ק. נ) ל״ק. ס) רש״ק. ע) ל״ק. פ) רש״ק. צ) רש״ק. ק) רש״ק. ר) רש״ק. ש) רש״ק. ת) רש״ק. א) ניחתק כלל מזה. רש״ק וק״ק.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com